

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра ЕКСТРЕНОЇ ТА НЕВІДКЛАДНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ, ОРТОПЕДІЇ,
ТРАВМАТОЛОГІЇ ТА ПРОТЕЗУВАННЯ
Кафедра СПОРТИВНОЇ, ФІЗИЧНОЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ, ФІЗИЧНОЇ
ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ
Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Ознайомча практика»

(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент нормативний

Форма здобуття освіти Очна

(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність **224 «Технології медичної діагностики та лікування»**

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) 224.02 "Протезування-ортезування"

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) «Протезування-ортезування»

Освітній рівень другий (магістерський) рівень вищої освіти з технології медичної
діагностики та лікування

Курс 1

Силабус освітнього компоненту
розглянуто на засіданні кафедри екстреної
та невідкладної медичної допомоги,
ортопедії, травматології та протезування
Протокол від «26» серпня 2024 року № 26

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем хірургічного профілю
(назва)

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1
Голова

Завідувач кафедри

М.І. Березка
(підпис) (ініціали, прізвище)

Силабус освітнього компоненту
затверджено на засіданні кафедри
спортивної, фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії, ерготерапії
Протокол від «26» серпня 2024 року № 1
В.о. завідувача кафедрою

В.В.Макаров
(підпис) (ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем терапевтичного профілю

Протокол від
«26» серпня 2024 року № 1
Голова

доц. Марковська О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

проф. Кравчун П.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Марковська Олена Володимирівна – в.о. завідувача кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н., доцент
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
2. Самойлова Ганна Петрівна – доцент кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ, к.мед.н.
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
3. Злепко Іван Павлович – викладач кафедри спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії ХНМУ
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
4. Березка Микола Іванович - завідувач кафедрою екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, доктор медичних наук, професор
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
5. Григорук Вікторія Володимирівна - доцент кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології, кандидат медичних наук, доцент
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Попенко Олександр Олександрович, викладач кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії, травматології та протезування
Професійні інтереси, посилення на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	«Протезування ортезування», інженер-протезист-ортезист 1 категорії центру протезування «Ортопед» https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-ekstrenoyi-ta-nevidkladnoyi-medychnoyi-dopomogy-ortopediyi-ta-travmatologiyikafedra-ekstrenoyi-ta-nevidkladnoyi-medychnoyi-dopomogy-ortopediyi-ta-travmatologiyi/ , https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=54 , https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2871
Контактний телефон	0501783839
Корпоративна пошта викладача	oo.popenko@knmu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу навчального відділу
Локація	центр протезування «Ортопед», м. Полтава та бази клінічних практик

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Буряченко Надія Олександрівна Буряченко Вадим Анатолійович
Інформація про викладача	Професійні інтереси: фізична реабілітація, спортивна медицина, лікувальний масаж, ерготерапія, мануальна терапія.
Контактний тел.	+380661799274, +380668230996
E-mail:	no.buriachenko@knmu.edu.ua va.buriachenko@knmu.edu.ua
Інформація про консультації: очні консультації розклад: місце проведення: он-лайн консультації	понеділок з 09.00 до 11.00 середа з 09.00 до 11.00 Філія «Університетська лікарня» ХНМУ, вул. Олександра Шпейєра, 4
Локація	 вул. Олександра Шпейєра, 4

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Ознайомча практика» складено відповідно до Освітньо-професійної програми «Протезування-ортезування» другого (магістерського) рівня за спеціальністю 224 «Технології медичної діагностики та лікування», спеціалізація 224.02 «Протезування-ортезування», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт): другий (магістерський) рівень, галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність 224 Технології медичної діагностики та лікування, спеціалізації 224.02 Протезування-ортезування (далі – 224.02), затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2024 р. № 1545.

Опис освітнього компонента (анотація) «Ознайомча практика» є важливим етапом навчання студентів у сфері ортезування та протезування. Ця практика покликана надати студентам можливість отримати практичний досвід та глибше зрозуміти специфіку роботи в цій галузі. Дисципліна охоплює вивчення технологій виготовлення ортезів і протезів, а також методів профілактики та реабілітації пацієнтів. Вона забезпечує організацію та надання ортопедичної допомоги постраждалим з механічними пошкодженнями, а також здійснює дослідження та впровадження новітніх технологій у клінічну практику, передбачає проведення психологічної адаптації пацієнтів, допомагаючи їм інтегруватися в соціум після втрати кінцівки або функціональних можливостей. Цей курс є ключовим для підготовки фахівців, які здатні забезпечити ефективну реабілітацію пацієнтів, допомагаючи їм повернутися до активного та повноцінного життя.

Предметом вивчення освітнього компонента є комплексна система заходів та підходів, спрямованих на відновлення функціональних можливостей і поліпшення якості життя пацієнтів, які використовують протези або ортези.

Міждисциплінарні зв'язки: «Анатомія людини», «Фізіологія. Патологічна фізіологія», «Біомеханічні та технічні аспекти ортезування та протезування кінцівок та хребта», «Основи біомеханіки», «Реабілітація протезованих та ортезованих пацієнтів», «Хірургія», «Неврологія», «Клінічна практика з протезування», «Клінічна практика з ортезування», «Методологія науково-дослідної роботи», «Безпека і охорона праці в галузі», «Види основних конструкційних і сировинних матеріалів», «Патологія опорно-рухової системи».

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента передбачає попереднє засвоєння кредитів з освітніх компонентів «Анатомія людини», «Фізіологія. Патологічна фізіологія», «Біомеханічні та технічні аспекти ортезування та протезування кінцівок та хребта», «Основи біомеханіки», «Хірургія», «Безпека і охорона праці в галузі», «Види основних конструкційних і сировинних матеріалів», «Патологія опорно-рухової системи».

Постреквізити. Основні положення освітнього компонента можуть бути застосовані при вивченні фахових освітніх компонентів та клінічних практик.

Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE:
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6591>
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6644>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компонента є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок у сфері ортезування та протезування орієнтованих на комплексну роботу з пацієнтами які потребують ортопедичних виробів.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компонента є:

1. Вивчити будову та функції основних систем організму, з акцентом на кінцівки, хребет та таз.
2. Ознайомитись з різними матеріалами, що використовуються в ортезуванні та протезуванні, та їх властивостями.
3. Вивчити класифікації ортопедичних виробів та їх призначення.
4. Оволодіти техніками зняття мірок, виготовлення гіпсових негативів та позитивів.
5. Ознайомитись з основами реабілітаційних процесів і психологічної адаптації

пацієнтів.

6. Розкрити принципи та механізми реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування.
7. - Навчити здобувачів освіти методам оцінки функціонального стану пацієнтів та розробки індивідуальних реабілітаційних програм.
8. - Ознайомити здобувачів освіти з новітніми технологіями в сфері реабілітації після протезування та ортезування.
9. - Навчити здобувачів освіти надавати психологічну підтримку пацієнтам, які проходять через складні етапи адаптації до протезів або ортезів.
10. - Навчити здобувачів освіти методам інтеграції пацієнтів у соціальне та професійне середовище після протезування та ортезування.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами освіти компетентностей:

інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та задачі дослідницького та/або інноваційного характеру під час професійної діяльності у сфері протезування-ортезування

загальні:

ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК06. Здатність працювати автономно.

ЗК08. Здатність здійснювати безпечну діяльність.

ЗК10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

спеціальні (фахові, предметні):

СК02. Здатність проводити огляд пацієнта/клієнта та визначати його фізичні, функціональні можливості та антропометричні дані, в тому числі у співпраці з іншими учасниками мультидисциплінарної команди.

СК03. Здатність обирати та застосовувати відповідні методи протезування-ортезування, які базуються на фундаментальних та доказових технічних процедурах.

СК04. Здатність знаходити та аналізувати відповідні нормативні документи.

СК05. Здатність самостійно та у співпраці з пацієнтом здійснювати заходи, які включають протезування-ортезування, та виступати в ролі технічного спеціаліста в межах усієї реабілітаційної програми.

СК06. Здатність ініціювати методологічні технічні вдосконалення процесів роботи ортопедичної майстерні, підвищення ефективності роботи обладнання та застосування специфічних інструментів та засобів.

СК07. Здатність керувати практикою та контролювати безпеку фахівців ортопедичної майстерні під час роботи.

СК10. Здатність демонструвати самокритику і здатність до емпатії.

СК11. Здатність визначати власну потребу в додаткових знаннях та безперервно розвивати власні навички.

СК12. Здатність до самостійного прийняття клінічних рішень та використання підходу, орієнтованого на пацієнта, до протезно-ортезних втручань, що охоплюють всі вікові категорії.

СК14. Здатність розробляти плани і проєкти для забезпечення досягнення поставленої певної мети з урахуванням всіх аспектів вирішуваної проблеми, включно із виробництвом, експлуатацією, технічним обслуговуванням та утилізацією.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 01. Знаходити ефективні доказові рішення у клінічних умовах (протезно-ортопедичні підприємства, реабілітаційні центри та заклади охорони здоров'я), реалізуючи їх з метою визначення та забезпечення потреб пацієнта професійній діяльності, реалізуючи їх з метою визначення та забезпечення потреб пацієнта у протезуванні або ортезуванні.

ПРН 02. Застосовувати знання та уміння із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань, а саме: обстеження пацієнта, розуміння діагностичної документації, розробка плану реабілітації пацієнта, що включає протезування/ортезування.

ПРН 03. Застосовувати знання та уміння із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань, а саме: зняття замірів та план виготовлення протезного чи ортезного виробу, виготовлення та корекція протезного або ортезного виробу, взаємодія з пацієнтом та іншими фахівцями для оцінки результатів втручання.

ПРН 05. Правильно та якісно виконувати усі важливі елементи процесу протезування або ортезування (від оцінки стану пацієнта до інструктажу щодо користування протезним або ортезним виробом), застосовуючи принципи професійної комунікації, толерантності, етики та конфіденційності.

ПРН 06. Застосовувати фундаментальні знання щодо рекомендацій з призначення, дизайну протезів чи ортезів на основі анатомії людини, вибору матеріалів, біомеханічних принципів, підгонки, оцінки, налаштування та досягнення конкретних результатів для пацієнта.

ПРН 12. Виявляти, узагальнювати та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу.

ПРН 13. Самостійно розробляти та впроваджувати ефективний план подальшого обслуговування для забезпечення оптимального носіння та функціонування ортеза чи протеза. Цей план також має включати контроль результатів плану реабілітації.

ПРН 14. Мати необхідні клінічні навички для надання комплексних послуг з протезування-ортезування, які сприяють покращенню якості життя пацієнта.

ПРН 15. Дотримуватися правил безпеки, нормативних вимог та процедур, при підборі та застосуванні необхідного обладнання і інструментів у процесі виготовлення протезів та ортезів.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних соціальний навичок (Soft Skills):

- комунікативність (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі),
- робота в команді (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів),
- конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові та ігрові),
- тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),
- лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі).
- люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.
- гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.
- цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.
- міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.
- позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.
- професіоналізм – діловий, добре одягнений.
- відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Ознайомча практика» На вивчення освітнього компоненту відводиться 120 години 4 кредитів ЄКТС.

Найменування Показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		Денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4,0	Галузь знань 22 Охорона здоров'я (шифр і назва)	Нормативний	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 224«Технології медичної діагностики та лікування» (шифр і назва) Спеціалізація: "Протезування-ортезування"	Рік підготовки (курс):	
		1-й	
		Семестр	
		2-й	
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 12 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 48	Освітній ступінь: другого (магістерського) рівня ОПП «Протезування-ортезування»	Лекції	
		0 год.	
		Практичні	
		24 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		96 год.	
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид підсумковою контролю: диф.залік	

2.1 Опис освітнього компоненту

2.2.1 Лекції програмою не передбачені.

2.2.2 Семінарські заняття програмою не передбачені

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
2 семестр				
1	Установча конференція. Розподіл студентів за базами практики, інструктаж щодо заповнення документації, визначення терміну проходження практики	1	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, відеофільми, дискусія, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод	усне опитування; тестовий контроль; доповідь.
2	Консультація студентів щодо пацієнтів різних вікових груп: Зняття мірок та виготовлення гіпсового негативу (зняття гіпсового зліпку). Робота з гіпсовою моделлю (гіпсовий позитив). Виготовлення протезно-ортопедичних виробів. Примірювання протезно-ортопедичних виробів. Функціональне і фізичне оцінювання пацієнтів після ампутацій. Хода. Оцінка ходи та її порушення. Методи терапії та реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування. Фізіотерапевтичне лікування пацієнтів з протезами та ортезами. Моніторинг та корекція реабілітаційного процесу. Фантомні болі. Дзеркальна терапія після ампутацій. Ерготерапія пацієнтів з протезуванням та ортезуванням. Методи соціально-психологічної реабілітації та адаптації пацієнтів після протезування, ортезування. Реінтеграція пацієнтів у професійне життя. Новітні технології в реабілітації при складних травмах та станах. Мультидисциплінарний підхід у розробці індивідуальних програм реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.	21		
	Диференційований залік	2		
Всього годин за 2 семестр		24		
Загалом за рік		24		

2.2.4. Лабораторні заняття програмою не передбачені.

2.2.5.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
2 семестр				
1.	Анатомія у ортезуванні/протезуванні	10	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація	усне опитування (індивідуальне); тестовий контроль
2.	Матеріали, що використовуються в ортезуванні/протезуванні	10		
3.	Комплектуючі, що використовуються в ортезуванні/ протезуванні	10		
4.	Види ортопедичних виробів	2		
5.	Класифікація ортезів верхніх/нижніх кінцівок	4		
6.	Класифікація протезів верхніх/нижніх кінцівок	4		
7.	Призначення протезно-ортопедичних виробів	8		
8.	Вступ до реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів. Історичні аспекти. Класифікація протезів і ортезів.	4	Підготовка конспекту	Усне опитування, перевірка конспекту
9.	Функціональне і фізичне оцінювання пацієнтів після ампутацій. Хо́да. Оцінка ходи та її порушення.	4		
10.	Методи терапії та реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування.	6		
11.	Фізіотерапевтичне лікування пацієнтів з протезами та ортезами.	6		
12.	Моніторинг та корекція реабілітаційного процесу	4		
13.	Фантомні болі. Дзеркальна терапія після ампутацій.	6		
14.	Ерготерапія пацієнтів з протезуванням та ортезуванням.	4		
15.	Методи соціально-психологічної реабілітації та адаптації пацієнтів після протезування, ортезування. Реінтеграція пацієнтів у професійне життя	4		
16.	Новітні технології в реабілітації при складних травмах та станах	6		
17.	Мультидисциплінарний підхід у розробці індивідуальних програм реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.	4		
18.	Всього годин	96		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання поточної успішності навчальної діяльності здобувачів освіти. Додаток 4 до п. 3.2.2 Інструкції, затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 № 181. Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни та підсумкового заняття (ПЗ) здобувачу виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukczyi-navchalnogo-proczesu/).

Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, які закінчуються диф. заліком або іспитом)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Оцінювання самостійної роботи здобувача

Матеріал для самостійної роботи здобувачів, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю.

Оцінювання тем, які виносяться тільки на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються при підсумковому занятті.

Диференційований залік – це процес, протягом якого перевіряються практичні навички, розвиток творчого мислення, навички самостійної роботи та набуті компетенції.

Якщо диференційований залік не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.

Технологія проведення диференційованого заліку:

В останній день клінічної практики з ортезування студенти дають відповіді на питання білету (5 питань), демонструють уміння складати технологічну карту ортеза, презентують один з вироблених ортезів.

Диференційований залік проводиться викладачами кафедри. Допуск до диференційованого заліку визначається у балах ПНД, а саме: min - 70, max -120 балів.

Безпосередньо диференційований залік оцінюється від 50 до 80 балів.

Критерії оцінювання диференційованого заліку наступні:

5 завдань у білеті:

Менше за 50 балів- «2» незадовільно;

50-59 балів –«3»- задовільно;

60-69 балів - оцінка "4" – добре;

70-80 балів – «5» - відмінно

Критерії оцінювання практичних навичок і теоретичних знань наведені у таблицях 7 (Додаток 7 до пп. 4.1.3 Інструкції, затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 № 181).

Таблиця 7

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті (для диф. заліку)

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами, які включають теоретичну та практичну частини дисципліни	За кожен відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Одержана здобувачем кількість балів з навчальної дисципліни далі оцінюється за 200 бальною шкалою, ECTS («А», «В», «С», «D», «Е») та традиційною системою («задовільно», «добре», «відмінно») (таблиця 3 Інструкції Додаток 3 до п. 2.9 Інструкції, затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 № 181).

Таблиця 3

Відповідність оцінювання дисципліни в балах оцінюванню в ECTS та традиційної оцінки

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Відповідно Стандарту (критерії оцінювання за Стандартом вищої освіти України (далі – Стандарт): другий (магістерський) рівень, галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність

224 Технології медичної діагностики та лікування, спеціалізації 224.02 Протезування-ортезування (далі – 224.02), затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2024 р. № 1545.

У відповідності до якого студенти повинні набути перший рівень клінічних компетенцій з практичних навичок

Клінічний рівень компетенції	Ступінь супервізії / Складність завдань	Обґрунтування відповідності
Перший рівень	Потребує більше ніж 75% супервізії навіть із простими порушеннями. На низькому рівні застосовує знання. Потребує частого зворотного зв'язку.	Знання та вміння не відповідають вимогам «задовільної» оцінки. Студент не здатний самостійно відповісти або вирішити навіть спрощені завдання (прості порушення) без значної допомоги.

Здобувачам(кам) освіти, що не виконали вимоги навчальних програм освітнього компоненту виставляється оцінка Fx, якщо вони були допущені до складання іспиту, але не склали його. Оцінка F виставляється здобувачам(кам) освіти, які не допущені до складання диференційованого заліку.

Після завершення вивчення освітнього компоненту відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють відповідну оцінку за шкалами (Таблиця 3) у індивідуальний план здобувача(чки) та заповнюють відомості успішності за формою: диференційований залік.

Положення про порядок відпрацювання здобувачами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання здобувачами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

3.2. Питання до диференційованого заліку:

1. Опишіть основні анатомічні структури верхньої кінцівки, які важливі для ортезування.
2. Які матеріали використовуються в протезуванні?
3. Які етапи включає процес виготовлення протезу?
4. Опишіть класифікацію ортезів для нижніх кінцівок.
5. Які основні функції протезів верхніх кінцівок?
6. Які фактори впливають на вибір матеріалів для виготовлення ортопедичних виробів?
7. Яка роль психологічної адаптації в реабілітації пацієнтів?
8. Як знімати мірки для виготовлення ортезу?
9. Які етапи включає процес реабілітації після протезування?
10. Опишіть процес виготовлення гіпсового зліпка.
11. Які етичні аспекти слід враховувати в роботі ортопедів?
12. В чому полягає важливість контролю якості протезно-ортопедичних виробів?
13. Які переваги та недоліки різних видів протезів?
14. Опишіть механізми, що забезпечують рух і стабільність ортезів.
15. Яка роль ортезів у лікуванні травм?
16. Що таке біосумісність матеріалів у протезуванні?
17. Які основні методи зняття мірок для протезів?
18. Які сучасні технології використовуються в протезуванні?
19. Які проблеми можуть виникати при використанні ортезів?
20. Які існують види протезів для нижніх кінцівок?
21. Опишіть етапи виготовлення ортезів.
22. Які основні вимоги до якості матеріалів для ортопедичних виробів?
23. Яка роль сім'ї в реабілітації пацієнтів з протезами?
24. Які основні показання для виготовлення ортезів?
25. Які види матеріалів використовуються для виготовлення ортезів?
26. Які чинники можуть вплинути на тривалість носіння протезу?
27. Які методи оцінки ефективності протезування?
28. Історичні аспекти реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.
29. Класифікація протезів і ортезів.
30. Функціональне і фізичне оцінювання пацієнтів після ампутацій.
31. Хода. Оцінка ходи та її порушення.
32. Орієнтація центру тяжіння та навантаження вагою на протез.
33. Перенесення ваги вперед і назад.
34. Крокування на сходи/табурет
35. Техніка використання дошки для балансування

36. Техніка використання м'яча у реабілітації пацієнтів з протезами.
37. Стояння на одній кінцівці з Theraband
38. Вправи для протезу нижче коліна.
39. Тренування ходи Genium/Genium X3.
40. Тренування ходи C-Leg.
41. Тренування ходи Kenevo (протез K2).
42. Тренування: Helix Hip (дезартикуляція стегна).
43. Техніка прийому перенавчання та полегшення ходи.
44. Техніка використання дзеркальної терапії.
45. Фантомні болі у пацієнтів після ампутацій.
46. . Особливості терапії та реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування верхніх кінцівок
47. Телереабілітація пацієнтів після протезування та ортезування
48. Терапія віртуальною реальністю.
49. Застосування технологій, які можна носити з собою (Wearable Technology)
50. Робототехніка та екзоскелети при реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування верхніх кінцівок.
51. Штучний інтелект та машинне навчання в реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування.
52. Доповнена реальність в реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування.
53. Вимірювання результатів у пацієнтів зі складними травмами та станами
54. Фізіотерапевтичне лікування пацієнтів з протезами та ортезами.
55. Ерготерапія пацієнтів з протезуванням та ортезуванням.
56. Методи соціально-психологічної реабілітації та адаптації пацієнтів після протезування, ортезування.
57. Реінтеграція пацієнтів у професійне життя.
58. Мультидисциплінарний підхід у розробці індивідуальних програм реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.

3.3. Контрольні питання

1. Опишіть основні анатомічні структури верхньої кінцівки, які важливі для ортезування.
2. Які матеріали використовуються в протезуванні?
3. Які етапи включає процес виготовлення протезу?
4. Опишіть класифікацію ортезів для нижніх кінцівок.
5. Які основні функції протезів верхніх кінцівок?
6. Які фактори впливають на вибір матеріалів для виготовлення ортопедичних виробів?
7. Яка роль психологічної адаптації в реабілітації пацієнтів?
8. Як знімати мірки для виготовлення ортезу?
9. Які етапи включає процес реабілітації після протезування?
10. Опишіть процес виготовлення гіпсового зліпка.
11. Які етичні аспекти слід враховувати в роботі ортопедів?
12. В чому полягає важливість контролю якості протезно-ортопедичних виробів?
13. Які переваги та недоліки різних видів протезів?
14. Опишіть механізми, що забезпечують рух і стабільність ортезів.
15. Яка роль ортезів у лікуванні травм?
16. Що таке біосумісність матеріалів у протезуванні?
17. Які основні методи зняття мірок для протезів?
18. Які сучасні технології використовуються в протезуванні?
19. Які проблеми можуть виникати при використанні ортезів?
20. Які існують види протезів для нижніх кінцівок?
21. Опишіть етапи виготовлення ортезів.
22. Які основні вимоги до якості матеріалів для ортопедичних виробів?
23. Яка роль сім'ї в реабілітації пацієнтів з протезами?
24. Які основні показання для виготовлення ортезів?

25. Які види матеріалів використовуються для виготовлення ортезів?
26. Які чинники можуть вплинути на тривалість носіння протезу?
27. Які методи оцінки ефективності протезування?
28. Історичні аспекти реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.
29. Класифікація протезів і ортезів.
30. Функціональне і фізичне оцінювання пацієнтів після ампутацій.
31. Хода. Оцінка ходи та її порушення.
32. Орієнтація центру тяжіння та навантаження вагою на протез.
33. Перенесення ваги вперед і назад.
34. Крокування на сходи/табурет
35. Техніка використання дошки для балансування
36. Техніка використання м'яча у реабілітації пацієнтів з протезами.
37. Стояння на одній кінцівці з Theraband
38. Вправи для протезу нижче коліна.
39. Тренування ходи Genium/Genium X3.
40. Тренування ходи C-Leg.
41. Тренування ходи Kenevo (протез K2).
42. Тренування: Helix Hip (дезартікуляція стегна).
43. Техніка прийому перенавчання та полегшення ходи.
44. Техніка використання дзеркальної терапії.
45. Фантомні болі у пацієнтів після ампутацій.
46. . Особливості терапії та реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування верхніх кінцівок
47. Телереабілітація пацієнтів після протезування та ортезування
48. Терапія віртуальною реальністю.
49. Застосування технологій, які можна носити з собою (Wearable Technology)
50. Робототехніка та екзоскелети при реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування верхніх кінцівок.
51. Штучний інтелект та машинне навчання в реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування.
52. Доповнена реальність в реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування.
53. Вимірювання результатів у пацієнтів зі складними травмами та станами
54. Фізіотерапевтичне лікування пацієнтів з протезами та ортезами.
55. Ерготерапія пацієнтів з протезуванням та ортезуванням.
56. Методи соціально-психологічної реабілітації та адаптації пацієнтів після протезування, ортезування.
57. Реінтеграція пацієнтів у професійне життя.
58. Мультидисциплінарний підхід у розробці індивідуальних програм реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.

3.4. Індивідуальні завдання програмою не передбачені

3.5. Правила оскарження оцінки

Оскарження отриманої здобувачем вищої освіти оцінки здійснюється згідно «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти ХНМУ», затвердженого Наказом ХНМУ від 30.09.2020 No252. (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf)

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів

курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Здобувачі освіти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення здобувачів вищої освіти на практичні заняття.

Відвідування пацієнтів під час курації в лікарні можливо за умови наявності у здобувачів вищої освіти відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію), або іншими інфекційними захворюваннями згідно поточній епідемічній ситуації.

Здобувачі освіти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання здобувача освіти це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, скontaktуйте з викладачем.

Заохочується участь здобувачів освіти у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою. Здобувач освіти може заробити додаткові бали за участь у написанні тез чи підготуванні реферату та його захисту на занятті (2 бали), активну участь у обговоренні тем (1 бал за тему). Загалом не більше 10 балів за освітній компонент.

Усі здобувачі освіти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам освіти або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії, травматології та протезування підтримують нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Біомеханічні основи протезування та ортезування: навчальний посібник / А.Д. Салєєва, В.В. Семенець, Т.В. Носова, І.М. Василенко, П.О. Баєв, С.В. Корнєєв, О.М. Литвиненко, І.В. Карпенко, І.М. Чернишова, І.В. Кабаненко. – Харків: ХНУРЕ, 2022. – 352 с. ISBN 978-966-659-374-3.
2. Салєєва А.Д., Солнцева І.Л., Белєвцова Л.О., Носова Т.В., Семенець В.В. Виробничі технології та матеріали: Навч. посібник / А.Д. Салєєва, І.Л. Солнцева, Л.О. Белєвцова, Т.В. Носова, В.В. Семенець. – Харків: ХНУРЕ, 2022. – 92 с.
3. Moisan G, Zong-Hao Ma C. Advances in prosthetics and orthotics. BMC Musculoskelet Disord. 2024 Feb 12;25(1):135. doi: 10.1186/s12891-024-07246-y. PMID: 38347514; PMCID: PMC10860223.
4. Boone D. Access to prosthetics and orthotics. Prosthet Orthot Int. 2022 Dec 1;46(6):539-540. doi: 10.1097/PXR.000000000000203. PMID: 36515899.
5. Comstock BCD. Patient-practitioner interaction within the field of prosthetics and orthotics: A scoping review. Prosthet Orthot Int. 2023 Dec 1;47(6):640-646. doi: 10.1097/PXR.000000000000281. Epub 2023 Sep 14. PMID: 37708341.
6. Філак Я.Ф., Філак Ф.Г. Протезування та ортезування у фізичній терапії: навчальний посібник / Я.Ф. Філак, Ф.Г. Філак – Ужгород: ФОП Сабов А.М. – 2018. – 102 с.
7. Фізична реабілітація ветеранів. Навчальні матеріали для реабілітологів, які працюють з ветеранами. [Електронний ресурс] / Ю.Рожко, В. Попович, Ю. Федорченко, У. Кащій // Genius. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: https://moz.gov.ua/uploads/ckeditor/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/rehabilitation_4.pdf.
8. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л. О. Вакуленко [та ін.] ; ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. - 372 с. (615.82/О-75)
9. Пасенко, М. і Глиняна, О. (2018) «МЕТОДИКА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ ПІСЛЯ АМПУТАЦІЇ НИЖНЬОЇ КІНЦІВКИ НА РІВНІ ГОМІЛКИ», Молодий вчений, 2 (54), с. 458-461. доступний у: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5154>
10. Нагорна, О. Б. and Дехтерук, В. С. (2020) ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ХВОРИХ ПІСЛЯ АМПУТАЦІЇ НИЖНІХ КІНЦІВОК. Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини (Rehabilitation & recreation) (6). pp. 23-27.

Допоміжна

1. Greitemann B. Technische Orthopädie [Prosthetics and Orthotics]. Orthopade.2021 Jan;50(1):3. German. doi: 10.1007/s00132-020-04030-3. PMID: 33464370.
2. Boone D. Prosthetics and Orthotics International. Prosthet Orthot Int. 2021 Apr 1;45(2):101. doi: 10.1097/PXR.000000000000015. PMID: 33830954.
3. IREX Програма Реінтеграції Ветеранів, - Липень 2021 рік. - <https://www.irex.org/sites/default/files/Healthcare%20Utilization%20Among%20Veterans%20%E2%80%93%20Ukrainian.pdf>
4. Gailey R, Gaunard I, Raya M, Kirk-Sanchez N, Prieto-Sanchez LM, Roach K. Effectiveness of an Evidence-Based Amputee Rehabilitation Program: A Pilot Randomized Controlled Trial. Phys Ther. 2020 May 18;100(5):773-787. doi: 10.1093/ptj/pzaa008. PMID: 31951260.

5. Overview: Rehabilitation after traumatic injury: Guidance. NICE. — 2022, January 18 (Retrieved May 7, 2022), — from <https://www.nice.org.uk/guidance/ng211> — (с. 7-8, 19-21, 30-32, 51-57)
6. IREX Програма Реінтеграції Ветеранів, — Липень 2021 рік. — <https://www.irex.org/sites/default/files/Healthcare%20Utilization%20Among%20Veterans%20%E2%80%93%20Ukrainian.pdf>
7. Ціж Л. М. Актуальні проблеми забезпечення технічними засобами реабілітації осіб з інвалідністю в Україні / Л. М. Ціж. // Вісник Запорізького національного університету: Збірник наук. статей. - Фізичне виховання та спорт. – 2017. – №1. – С. 183–191.
8. Gailey R, Gaunaud I, Raya M, Kirk-Sanchez N, Prieto-Sanchez LM, Roach K. Effectiveness of an Evidence-Based Amputee Rehabilitation Program: A Pilot Randomized Controlled Trial. *Phys Ther.* 2020 May 18;100(5):773-787. doi: 10.1093/ptj/pzaa008. PMID: 31951260.
9. Bullock GS, Garrigues GE, Ledbetter L, Kennedy J. A Systematic Review of Proposed Rehabilitation Guidelines Following Anatomic and Reverse Shoulder Arthroplasty. *J Orthop Sports Phys Ther.* 2019 May;49(5):337-346. doi: 10.2519/jospt.2019.8616. Epub 2019 Apr 25. PMID: 31021690.
10. Kennedy JS, Garrigues GE, Pozzi F, Zens MJ, Gaunt B, Phillips B, Bakshi A, Tate AR. The American Society of Shoulder and Elbow Therapists' consensus statement on rehabilitation for anatomic total shoulder arthroplasty. *J Shoulder Elbow Surg.* 2020 Oct;29(10):2149-2162. doi: 10.1016/j.jse.2020.05.019. Epub 2020 Jun 10. PMID: 32534209; PMCID: PMC8262512.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE:
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6591>
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6644>
 2. <https://aofoundation.org>
 3. <https://www.aaos.org>
 4. <https://esska.org>
 5. <https://efort.org>
 6. <https://sicot.org>
 7. guidelines.moz.gov.ua
 8. <http://antimicrob.net/biblioteka/recomend/clinical-recommendations-pro/>
 9. <http://clinicalevidence.bmj.com>
 10. https://langs.physio-pedia.com/uk/prosthetic-rehabilitation-uk/#cite_note-AUSTPAR-2
 11. <https://bazaznan.protezhub.com/>
-

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією в ХНМУ https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами вищої освіти Харківського національного медичного університету окремих освітніх компонентів понад обсяг навчального плану
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv22.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

<https://knmu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf